

Telegrafu

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea»

(Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegrafu Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegrafu Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Propaganda episcopului împotriva țării

(=) Ajuns celebru pentru atitudinea sa dușmănoasă, manifestată față de tot ce e românesc și ortodox în țara aceasta, episcopul Gustav Carol Mailath, conducător al bisericii romano-catolice ardeleni, reveni după câțiva timp la sentimente mai creștinești, — deși guvernul nostru n'a găsit de cuviință să ia măsuri (la care de altfel era deplin îndreptărit) convins fiind, că vinovatul își va recunoaște poate greșala.

Și, în adevăr, episcopul dela Alba-Iulia, într-o scrisoare adresată ministrului instrucției Dr. C. Angelescu, — conform unui act devenit public, — își exprimă mulțumirile cele mai călduroase în urma faptului creștinesc de a fi fost iertat pentru conduita sa din trecut față de România și conducătorii ei, (*«de lui avoir pardonné en bon chretien»...*).

Revenirea prelatului ardelen în însă nu era tocmai sinceră: propaganda sa, împotriva României, își relua cursul cu obișnuita ieșire șiretenie.

Episcopul Gustav Carol Mailath a dat — cum desvelește

astăzi cazul un confrate din capitală — Ordinul circular, Nr. 103 din 15 Ianuar 1928, prin care se invită întreaga preoțime, aflată sub directa sa autoritate, să renunțe la ajutorul bănesc ce-l primește *dela statul român* și să-l pună, sub formă de colecte, la dispoziția *unor școli și instituții culturale maghiare și la dispoziția studenților originari din Ardeal, cari învață la universități din Ungaria...*

Se știe lămurit, că studenții maghiari din Ardeal, aflați la universități din Ungaria, sânt organizați — la poruncă din Budapesta — în societăți «*patriotice*» de *iredentism și spionaj*.

Aceste societăți, care propagă ură înversunată împotriva românilor, sânt ajutate, prin mijlocirea episcopului romano-catolic Mailath, *cu banii statului român*.

În urma ordinului circular semnat de episcopul nostru romano-catolic, — raportează același confrate, — s'a colectat în Ardeal și s'a trimis în Ungaria o sumă de **peste patru milioane de lei**, — ear colectele întreprinse în Ardeal se continuă...

Mai știm că în bugetul statului român figurează suma de vreo **50 milioane lei**, salarii și

ajutoare, pentru personalul bisericilor romano-catolice. Episcopul Mailath mijlocește ca o parte însemnată din cele 50 milioane să treacă în ajutorul *societăților iredentiste ungurești și să întretină propagandă, cu banii noștri, împotriva noastră!*

Pe d'asupra: clerul bisericilor reformate nu se lasă cu mult îndărăt, ci urmează pilda bună dată de episcopul Gustav Carol Mailath.

Ce urmează d'acum?

Dacă banii ce-i dă statul acestor biserici, trec în străinătate, e semn foarte învederat că bogatul cler romano-catolic, ca și cel reformat, *nici n'are trebuință neapărată* de ajutoarele bănești ale statului; prin urmare, *sistarea* sau cel puțin *reducerea* lor, se impune dela sine, — fără a mai lua în considerare scopul diabolic urmărit cu atâta stăruință chiar de oameni ai bisericilor, care se zic... creștinești.

Ajutoarele și protecția statului român nu mai pot fi dăruite, cu atâta ușoratică generositate, celorce agită din răspuțeri pentru *o nouă robire a Ardealului* și a bisericii noastre mereu nedreptățite.

Instalarea protopresbiterului Iliei

Duminecă în 2 Sept. s'a făcut în Ilia instalarea noului protopresbiter al tractului Iliei, Iuliu Josan, fost până acuma profesor de religie la școlile din Deva, în cadrul unei înălțătoare sărbători bisericești și naționale.

La ora 9^{1/2} s'a început sfta liturgie în biserica din parohia centrală Ilia, celebrată din partea părinților Dr. George Proca as. cons., a protopopului Iosif Morariu, a noului protopop Iuliu Josan și a preotului Ioan Olariu din Bacea.

La slujba dumnezeiască a luat parte o mulțime de credincioși din Ilia și jur. Răspunsurile liturgice le-a dat corul bărbătesc din Ilia condus de harnicul învățător Nica Savu.

După terminarea sfintei liturgii comisarul consistorial dl Dr. George Proca prin o vorbire potrivită adresată credincioșilor face introducerea în parohia centrală Ilia și în protopresbiteratul Iliei a noului paroh respective protopresbiter Iuliu Josan, cetindu-se în firul vorbirii gramata arhierescă a I. P. S. S. Arhiepiscop și Mitropolit Dr. Nicolae Bălan, ascultată cu mare atențiune din partea mulțimei de credincioși, cari la fine au aclamat pe înaltul nostru ierarh.

FOIȘOARA

Religia în școlile secundare

În jurul proiectelor de program de materii

Intâmplarea face să-mi cadă în mână două proiecte de program pentru Religie în școlile secundare. Amândouă socotesc a fi publicate de On. Minister al Instrucțiunii Publice și poate chiar pentru a fi discutate. Unul poartă titlul: *Religia* și în notă subpagina 14 «Lucrată și propusă de Sf. Sinod», iar celălalt: *«Invățământul religios în școlile secundare»*, fără a ne indica autorul, dar care este «Comisiunea profesorilor», (?) cum vedeți o firmă misterioasă, probabil vre-o societate anonimă, fiindcă profesorii de religie din țară nu știu să fi emis vre-o comisiune cu mandat de a alcătui programe.

Dar pe noi, cari purtăm grija unui cât mai bun Invățământ religios,

și cari nu căutăm la fața oamenilor, nu ne interesează autorii, ci lucrarea în sine. Vrem să știm câtă grije pedagogică, cât simț practic, câtă posibilitate de realizare aduc proiectele în sine și să propunem eventuale modificări în favorul învățământului, de care ne ocupăm.

Mai întâi să facem o schițare a a fiecărui proiect.

În ambele următoarea distribuție insuficientă de ore: cl. I—III câte 2 ore la săptămână, iar IV—VII câte 1 oră, și următoarea împărțire a materiei pe clase: în cl. I Testamentul vechiu și nou, în cl. II Testamentul nou, în cl. III și IV Istorie bisericească (universală și națională) în cl. V, Dogmatică, în clasa VI Morală și în cl. VII Filosofie creștină (apologetică), — deci principiul corect *istoric-genetic*. Deosebirea e, că în vremea al «Comisiunii profesorilor» (?) vorbește hotărât de câte 2 și 1 oră de clasă, al Sf. Sinod vorbește la cursul superior

și de una și de două ore, dându-ne să înțelegem, că lasă «după cum va vrea cel mai mare» peste școli (principiu bisericesc cu înțeles falsificat, și care azi e practicat cu caracter de dogmă).

Sf. Sinod propune în cl. I 11 lecții din V. T. și 34 lecții din N. T. «Comisia»: 20 din V. T. și 25 din N. T. Și unul și altul cere luarea *Predicii de pe munte*. La cl. II Sf. Sinod cere să se ia în 45 lecții parabolele și învățăturile lui Isus, iar «Comisiunea» în 47 de lecții — minunile și parabolele lui Isus. — La cl. III, primul proiect propune 45 de lecții, al doilea 48, ambele amestecând istorie bis. univ. cu dogmatică. — La cl. IV, pentru câte 1 oră la săptăm., Sf. Sinod propune 42, iar «Comisiunea» 27 lecții. (De aici încolo Sf. Sinod face observarea, că dacă se ia în 2 ore, fiecare lecție se va desface în două) — La cl. V primul proiect propune pentru 1 oră la săptăm. 44 lecții de dog-

matică și un supliment de liturgică, iar al doilea proiect cere 25 lecții. — La cl. VI se va lua după Sf. Sinod 44 lecții de morală, iar după «Comisiune» 14. — La cl. VII, tot în câte 1 oră, 40 lecții de filosofie creștină după Sf. Sinod și 26 după «Comisiunea profesorilor» (?)

Și acum, după această paralelă edificatoare, care dovedește ce greu e să alcătuiști programe cu oameni, cari n'au lucrat practic niciodată în învățământ, să examinăm și mai amănunțit programele propuse.

De ce să ia religia în școala secundară? Pentru a înmulți cunoștințele elevilor? Pentru a face istorie? Ori pentru a da prilej profesorului să facă filosofie pentru sine? — Și un proiect și altul prea au pierdut din vedere pe *elev*, sufletul lui la diferitele epoci ale vârstei școlarești. Materia se grupează, nu dupăcum cere sufletul elevului și materia în sine, ci după anumite idei, cari amin-

A urmat vorbirea noului protopresbiter Iuliu Josan, pe care în rezumat o publicăm în următoarele:

«Aşa să ne socotească pe noi oamenii, ca pe nişte slugi ale lui Hristos şi întocmitori ai tainelor lui Dumnezeu». I Cor. 4, 1.

Iubiţi creştini!

În această zi de sărbătoare a bisericii noastre a sufletului nostru de creştini şi a mea ca unul chemat şi învrednicit de Cerescul Părinte de a primi azi misiunea de protopresbiter al tractului Iliu, cu sufletul dornic de o povaţă şi îndrumare potrivită şi folositoare pentru noua mea misiune, către cine şi spre ce m'as îndrepta cu toată speranţa de reuşită, cine şi ce m'ar putea povăţui şi da deviza pentru viitor — decât El, Mântuitorul Iisus, care ne-a grăit nouă prin glasul Său dumnezeesc şi prin glasul sfinţilor Săi Apostoli. Drept aceea isvor nesecat de îndreptare am găsit în cuvintele citate mai sus.

În înţelesul acestora viu eu azi să primesc încredinţarea cea nouă, considerându-mă în întregimea firii mele servitor cu dragoste şi iubire neţărmurită faţă de Acela, din învăţăturile căruia mi-am nutrit sufletul şi inima şi mi-am luminat mintea, învăţături cari şi până azi mi-au fost cel mai scump tezaur şi isvor dător de putere pentru a munci acolo unde am fost până azi, şi cari învăţături îmi vor fi şi în viitor scut şi apărare întru nevoi şi necazuri, precum şi unicul arsenal din care îmi voi putea procura mijloacele trebuincioase pentru noua mea misiune.

Mântuitorului Iisus vreau să-I servesc şi, pentru răspândirea învăţăturilor Lui fericitoare, îmi voi angaja toată puterea mea sufletească şi spre servirea Lui vă voi invita totdeauna din acest loc sfânt al lăcaşului dumnezeesc.

Şi tot în înţelesul acestora voesc să fiu săvârşitorul şi întocmitorul sfinţelor taine dumnezeşti, taine dumnezeşti, prin cari se revărsă asupra noastră cel mai înalt har dumnezeesc menit a ne mântui şi a ne fericii vremelnici aci şi pentru totdeauna în lumina de dincolo de mormânt.

Pătruns de aceste sentimente am primit înaltul dar la 16 Iulie din partea Înalt Prea Sfinţiei Sale Arhiepiscop şi Mitropolit Dr. Nicolae Bălan, căruia am să-i mulţumesc pentru înţeleapta şi luminată sa îndreptare şi sfătuire pentru întreaga-mi viaţă. El a fost cel mai iscusit grădinar care a pregătit stratul sufletului meu şi a sădit într'însul sămânţa din roadele căreia mă nutresc şi mă îndulcesc şi eu, şi din cari prin glasul meu vă nutriţi sufletele şi Dvoastră. Pentru dănsul în toate zilele vieţii noastre eu protopopul vostru şi voi credincioşii încredinţaţi conducerii mele, vom spori zi de zi sentimentul de iubire fiiască binemeritată de acest înalt Ierarh şi Stăpân al nostru.

Cu aceste sentimente primesc încredinţarea misiunii mele din partea comisarului arhiepiscopesc a P. C. Sale Dr. George Proca şi preiau oficiul din mâinile înaintaşului meu administrator protopopesc al acestui tract vacant până azi, din mâna P. C. Sale protopop Iosif Morariu, cari, ambii şi-au câştigat un loc ales în sufletul meu şi pe cari cu toţii îi împărtăşim de recunoştinţa, stima şi dragostea noastră.

Cu aceste sentimente în suflet, — cari sunt isvorul dragostei şi iubirii părintelui faţă de fiii săi, — vă primesc sub grija mea duhovnicească pe voi iubiţi credincioşi ai tractului şi parohiei Iliu, şi vă invit cu căldura părintelui care vă iubeşte să vă înşiruiţi în jurul meu şi primind dar luminător din darul primit de mine, dela acela care azi reprezintă cu atâta înţelepciune biserica noastră de din coace de Carpaţi şi vă încredinţez, *că voesc să flu tuturor de toate, scutit de orice consideraţie lumească, în toate cele bine plăcute lui Dumnezeu.*

Şi acum să ne contopim sufletele şi inimile şi cugetele noastre şi cu un glas să ridicăm rugăciunea noastră spre Cerescul Părinte rugând harul şi binecuvântarea Sa peste noi şi peste sfinţa noastră biserică, în care vrem să-l aducem jertfa cea fără ge sânge pentru fericirea noastră şi preamărirea Prea Sfânt numelui Său. Amin.

Credincioşii au aclamat cu căldură pe noul lor părinte şi păstor sufletească.

A luat apoi cuvântul venerabilul protopresbiter al Dobrei Iosif Morariu fost timp de 2 ani adm. al acestui tract, luându-şi rămas bun dela credincioşii tractului Iliu cari îşi primesc pe noul lor şef tractual.

A urmat apoi o masă comună luând parte întreaga inteligenţă din localitate fără deosebire de confesiune şi naţionalitate, o parte însemnată din preoţimea tractuală şi mulţi intelectuali din jurul Iliu.

S'au rostit mai multe toast: pentru Maiestatea sa Regele Mihai, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, noul protopop etc.

Încheiem acest scurt raport cu cuvintele cu care şi-a încheiat dl comisar cons. vorbirea de instalare: «Iar sfârşitul poruncii este dragostea din inimă curată şi din ştiinţă bună şi din credinţă nefăţărită» (I Timotei 1, 5).

Dorim noului protopop viaţă îndelungată şi plină de mănoasă activitate pastorală.

Nr. 8985/928 Ep.

Circulară

cătră toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Ministerul cultelor cu adresa Nr. 29924/928 ne trimite adresa Minist. finanţelor Nr. 178520/928 de cuprinsul următor:

«În vederea aranjării şi achitării creanţelor pe cari supuşii români le au faţă de debitorii unguri, care urmează a se face conform convenţiunilor financiare ungaro-române publicate în Monitorul oficial Nr. 279

din 19 Decembrie 1924, avem onoarea a Vă ruga să binevoiţi a dispune să se ia măsurile necesare şi să ni se înainteze cât mai neîntârziat tablouri exacte de creanţele ce organele pendinte ar mai avea şi actualmente faţă de: a) statul ungar, indicând departamentul şi autoritatea în subordine; b) persoane private sau juridice ungare.

Tabloul va cuprinde următoarele date: 1. Numele creditorului, 2. Numele debitorului, 3. Data contractului, 4. Capitalul împrumutat, 5. Felul împrumutului (ipotecar, comunal etc), 6. Moneda în care s'a contractat împrumutul, 7. Timpul de amortizare, 8. Dobânzile, 9. Observări, (aici se va indica situaţia în care se prezintă actualmente bilanţul fiecărei creanţe)».

Îndrumăm oficiile protopresbiterale şi parohiale din arhiepiscopia noastră să întocmească tablourile conform indicaţiunilor cuprinse în adresa Ministerului finanţelor mai sus citată, despre creanţele ce eventual au protopresbiteralele sau parohiile noastre faţă de statul ungar sau faţă de persoane private sau juridice ungare, şi să înainteze acele tablouri de urgenţă Ministerului cultelor, de unde se vor transpune Ministerului finanţelor.

Sibiu, 6 Septembrie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Gloante în pivniţă. La parohul romano-catolic din comuna Biserican, din judeţul Odorhei, s'au găsit, ascunse în pivniţă, câteva mii de gloante. Sfinţia sa, parohul, spune că li-a găsit. . . într'o fântână (!?). Cercetarea se face.

tesc catedra universitară. Religia, dacă vrea să facă educaţie, — ce noţiune grea pentru anumite capete! — trebuie să prindă la braţ viaţa, care trece cu sau pe lângă noi!

Dacă avem să facem istorie, adică înşirare cronologică de date şi fapte, atunci aprob, ca în cl. I să se ia T. V. şi T. N., dar dacă vreau să fac religie, — nu pot aproba. Sufletului elevului îi trebuie *viaţă vie*, pe care s'o înţeleagă par'că prin intuiţia lui proprie, nu schelet sec de istorie, îi trebuie fapte concrete, fapte, de cari se întâmplă sau se pot întâmpla şi azi, virtuţi şi păcate vii, cari să umble par'că pe picioare. Şi ce simplu, ce minunat î le dă Testamentul vechiu, şi ce minunat şi cât de pedagogic pregăteşte el sufletul pentru înţelegerea T. Nou, cel atât de concis, de abstract, cu toată simplitatea stilului său! Şi ce emoţiuni religioase îi poate deşteptă! Gândiţi-vă, vă rog, la Saul cel bun, modest, cum devine rău, la David copilandrul urgisit de Saul, cum Dumnezeu ocroteşte pe David cel atât de superior în lupta lui cu Saul, la David cel smerit şi totuşi atât de mare, la David şi Ionatan! — O, dar ce să ceri dela oameni, cari în Biblie caută etimologii şi cuvinte pentru o

«nouă teorie» isagogică sau istorică, ce le roade credinţa, le distruge simţul de cunoaştere şi asimilare a ceea ce e dulce, fermecător, edificator în Biblie! — Domnilor autori de programe, aţi văzut vre-odată ce aduce lacrimi în ochii copiilor? Ideile abstracte, cele cari fac şi predica de pe amvon stearpă? Şi ştiţi oare dv., că dacă ai putut identifica până la lacrimi pe elev cu eroul biblic ai atins cele mai delicate coarde, cari vor vibra poate viaţa lui întreagă, ai făcut adevărată educaţie religioasă, lucru, pe care nu-l poate face cu aşa răsunet toată silogistica lumii? Dacă se ştie, de ce se prezintă elevilor schelete drept viaţă? — Lăsaţi pentru cl. I numai T. V., dar un T. V. viu, grăitor!

Dar absenţă de concepţii şi practică pedagogică se vede şi din faptul, că pentru a exemplifica b. o. pe judecătorii biblici propune a se lua *Samson*! Poate onor. autori simpatizează mult cu Dalila şi nu vreau să ne-o spună decât indirect? Şi ce educativă e alegerea de judecător a lui Ghedeon! — Şi de tot nepedagogic este a cere să se ia între primele lecţii de T. N. *Predica de pe munte*, cea atât de abstractă, cea care rezumă aşa de concis toată evanghelia, cea care tre-

bue să încheie, — aşa îţi spune practica şi sufletul copilului —, lecţiile de T. N.

Când se împarte T. N. şi pe clase şi în lecţii se greşeşte nespun de mult. Să se ia întreg în cl. II. Întâi viaţa şi minunile Domnului, lăsând deoparte pe cele cari se repetă sau au o importanţă mai mică, sau ale căror idei fundamentale se întâlnesc prea des, şi apoi să se ia parabolele, — dar nu toate, nu e lipsă de toate, ci să i se mai lase şi bisericii să propoveduiască, ci vre-o 10—12; şi explicarea lor va duce aşa de natural şi de uşor la înţelegerea *Predicii de pe munte*. Aşa se aplică principiul dela aproape la departe, dela concret la abstract.

Nu pot să nu asociez şi programa Şcoalei normale. Acolo avem o mulţumitoare programă la T. V. şi o seacă, nepotrivită programă la T. N. Şi «Comisiunea profesorilor» cearcă să ne vâre în mare parte tocmai ce e rău în programa şcoalei normale. (Aceste două programe nu au cumva acelaşi autor? Îl rog să nu fie aşa de mult la «competenţa» dsale, cât la binele şi uşurarea muncii elevilor şi a profesorilor, că e în favorul şcoalei şi al vieţii!).

La istoria bisericii creştine universale se face prea brusc trecerea dela Biblie la istorie. Trebuie să trecem prin Faptele Apostolilor, fiindcă avem de a face cu copii. Şi e greşit să se ia lecţii de dogmatică pură! Dogmele şi cunoştinţele liturgice să fie concluziile fireşti ale unor lecţii de istorie, nu dogmatică în istorie. Cel mult, la o repetiţie, se vor aranja în sistem. Tai-nele se vor lua, atât cât trebuie, la T. Nou, când se va vorbi de aşezarea tainei sf. Euharistii, iar la istorie se va dovedi numai, că biserica le-a practicat totdeauna. Şi să nu se ia anapoda (Euharistia şi nunta, — lecţie). Se face o ireparabilă greşală, las, că se cere o imposibilitate, — când se pretinde a se lua într'o lecţie sinoadele III—VII, deşi în aceste capitole de istorie se găsesc atâtea momente edificatoare pentru sufletul în formare. Dogmele, expuse, aşa cum se face foarte des la noi, nu lasă urmele, pe cari le lasă dovedirea luptelor, ce s'au dat pentru apărarea lor. Elevul caută acţiune.

La istoria bisericii româneşti, nu ştiu de ce se stăruie asupra lui Metodiu şi Ciril. Pentru Bulgari? Asta e chestie de metodă, nu de programă de materii. Dece se face lecţie din

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Pe liste de subscripție —

S'a colectat, cu listele de subscripție, în parohiile protopopiatelor:

Agnita: Benești Lei 50, Chirpăr 645, Coveș 80, Fofeldea 50, Găinari 68, Hundrubech 100, Noistat 100, Iacobeni 600, Ighișul vechi 438, Marpod 110, Merghindeal 419, Proștea 81, Săsăuș 635, Seliștat 476, Șoars 300, Șomărtin 231, Vărd 9, Vecerd 350 și Zlagna 720, în total . . . 5462

Avrig: Glimboaca Lei 1171, Porumbacul de jos 933, Sebeșul de sus 623, Ucea de sus 200, în total . . . 2927

Bran: Codlea 555, Fundata 500, Ghimbav 270, Holbav 379, Măgura 1060, Moeciul de jos 969, Peștera 400, Predeal 380, Șimon biserica veche 700, Șirnea 330, Șohodol biserica veche 250, Vulcan 339, în total . . . 6132

Brașov: Bacifalău 860, Herman 1800, Rodbav 500, în total . . . 3160

Cohalm: Aștin 900, Archita 567, Beia 360, Bunești 214, Crihalma 917, Drăușeni 640, Felmer 322, Jibărt 900, Mateiaș 121, Recașul de jos 127, Roadeș 146, Văleni 675, în total . . . 5889

Dobra: Almaș-Săliște cu filia Brașeu 150, Cerbia 200, Fintoag 90, în total . . . 440

Geoagiu: Almajul de mijloc 85, Ardeu 70, Bă-

căia 271, Boiu 50, Bozeș 1100, Bulbuc 30, Feredeu 205, Folt 578, Geoagiul de jos-Joseni 288, Geoagiul de jos-Suseni 160, Homorod-Joseni 24, Mada 128, Porcurea 48, Rapolțel 305, Valea-mare 54, Voia 180, în total . . . 3576

Hățeg: Măceu 165, Sânpetru 180, în total . . . 345

Ilia: Bacea 55, Băgara 110, Bărești 80, Boz cu filia Târnavița 131, Branișca 160, Câmpuri 250, Certejul de jos 290, Godinești 50, Gurasada 640, Sârbi 19, Tătărești 200, Visca 241, Vorța cu filia Valea Lungă 400, în total . . . 2626

Jiu: Federi 25, Livezeni 685, Măleia 167, Petrila-Lunca de sus 700, Petrila-Poeni 250, Vulcan 450, în total . . . 2277

Mediaș: Ațal 169, Buzd 70, Curciu 850, Dârlos 200, Frăua 128, Hașag 210, Ighișdoful-nou 41, Mediaș 320, Moșna 200, Păucea 79, Richișul 100, Șeica-mare 325, Veseud 312, în total . . . 3004

Mercurea: Apoldul de jos 680, Apoldul de sus 107, Armeni 500, Beșinău 50, Blaj 220, Bogatul-român 145, Boz 250, Broșteni 477, Cărpiniș 102, Cunța 151, Gârbova 430, Gusu 100, Lupu 85, Mercurea 734, Păuca 65, Po-

iana 400, Reciu 243, Sângătin 855, Spring 350, în total . . . 5944

Oituz: Boroșneul-mic Lei 80, Cernatul de jos 510, Gheorgheni 540, Marcoș 260, Mercurea-Ciuc 480, Poiana-Sărata 3400, Tg.-Săcuilor 1265, Teliu 3300, Vama Buzău 110, Zabala 480, în total . . . 10,425

Orăștie: Beriu Lei 540, Bucium 55, Căstău 1055, Costești 90, Cugir 232, Dâncul-mare 77, Dâncul-mic 216, Gelmar 348, Ludești 260, Măgura 212, Mărtinești 415, Orăștie 120, Orăștioara de jos 476, Orăștioara de sus 200, Pișchint 26, Pricaz 450, Romos 308, Romoșel 1720, din cari se remarcă Poenariu Moise cu 1000, Sibiselul nou 240, Sibiselul vechi 176, Simeria cu filia Ripaș 717, Toltia-mare 650, Turdaș 1979, în total . . . 10,562

Săliște: Amnaș Lei 310, Cristian 410, Galeș 40, Sibiel 1095, Tilișca 900, Vale 627, în total . . . 3382

Sebeș: Cotiti Lei 50, Cioara 410, în total . . . 460

Sf. Gheorghe: Bățanii-mari Lei 150, Budila 800, Chichiș 410, Hăghig 393, Mărcuș 134, în total . . . 1887

Sibiu: Cisnădie Lei 665, Ocna de sus 200, Ruși 183, Turnișor 200, în total . . . 1248

Sighișoara: Apold Lei 507, Criș cu filia Cloașterf 584, Daia 500, Albești 450, Hendorf 344, Retiș 96, Săcel 160, Saschiz 150,

Săpoteoc 150, Șoard 100, Sighișoara 787, în total . . . 3828

Târnavă: Abuș Lei 207, Blăjel 240, Bobohalma 476, Boian 110, Căpâlna de sus 510, Chesler 59, Cuștelnic 208, Laslăul-român 411, Lepindea 433, Șoimușul-român 200, Cornești 473, Subpădure 43, Suplac 10, în total . . . 3380

Târnavă-mare: Copșamare Lei 480, Dumbrăveni 330, Felța 247, Hetur 327, Hundorf 348, Laslea-mare 300, Mălâncrav 197, Nadeșul 140, filia Roandela 322, Seleușul-mare 221, Șaroșul săsesc 2250, în total . . . 5162

Zarand: Birtin Lei 58, Blăjeni-Criș 59, Blăjeni-Grosuri 25, Blăjeni-Plai 40, Blăjeni-Sat 80, Buceș-Vulcan 500, Bulzești de jos 252, Bulzești de sus 355, Căraci 100, Cărstău 75, Dupăpeatră-Sat 43, Dupăpeatră-Valea-Porcurii 50, Grohot 100, Juncul de jos 359, Lunca 208, Luncoiul de jos 328, Luncoiul de sus 258, Potingani 105, Prihodiște 390, Ribicioara de jos 139, Ribicioara de sus 115, Ribita 350, Stănița de jos 160, Stănița de sus 350, Tomnatecul de jos 112, Tărașel 270, Tebea, 353, Vaca 705, Valeabrad 30, Zdrapți 100, în total . . . 6069

Total Lei 88,185

Suma de mai înainte 4.396,620

Total general Lei 4.484,805

Teoctist al II-lea și Nifon? Dece una din întemeierea mănăstirilor? Ce rost are pentru un copil de cl. IV chestiunile: înființarea facultăților de teologie și restaurarea monumentelor istorice, biserica și Regulamentul organic, și legea clerului? Și «Comisiunea» de ce nu simpatizează cu Ilie Iorește?

La Dogmatică avem o împărțire mai bună. Sf. Sinod încarcă prea multe lecții pentru o oră și «Suplimentul de liturgică» se poate trata la Morală (la Decalog și Poruncile bisericesti).

La Morală se amestecă chestii de istorie, de dogmatică și de apologetică, și se lasă netratate poruncile bisericesti. Proiectul Sf. Sinod se prezintă mult mai slab decât celălalt, care încă are însemnate scăderi. Morală e bine să aibă o parte introductivă, unde elevul face cunoștință cu diferitele sisteme de morală, o parte generală care-i va da noțiunile moralei creștine, și partea specială unde va veni partea aplicativă și se vor lua chestiunile grupate în poruncile Decalogului, ale celor 8 porunci, câte va noțiuni de drept canonic și al țării (cât privește laturea morală), încheind admirabil cu *Fericirile* într-o explicație largă, întruclupând icoana unui creștin ortodox fericitor și feri-

cit. Ordinea aceasta ajută în viață și la cercetarea conștiinței cu ocazia spovedaniei.

Apologetica, puțin cam încărcată, altcum destul de bine.

Să resumăm: ambele proiecte urmează în înșirarea materialului pentru Religie principiul sănătos și natural numit istoric-genetic. Dar pentru Religia să poată face în adevăr educație în școala secundară, într-o vreme ca a noastră; se rezervă prea puțin timp. În America b. o. în fiecare zi lecțiile încep cu lectură din Biblie, care stă permanent pe catedră, în clasă; tot acolo, biserica are zilnic 1/2 de oră de catehizare a elevilor în biserică, catehizare împreună cu rugăciune. Ceva asemănător este și la Englezi. Prin urmare iată că nu cerem mult, când stăruim pentru 2 ore religie de clasă. — Când se împarte materia pe unele clase, și aceasta în lecții, proiectele pierd din vedere elevul ori socotesc, că elevul este pentru profesor, nu acesta pentru elev, iar pe alocurea găsim confuzie între chestiunile ce au să se ia la o materie sau la alta.

Dar în afară de aceasta proiectele nu țin samă de viața religioasă specifică, ce se desfășoară într-o anu-

mită eparhie. Și dacă Religia din școală nu are de scop să ajute viața din afară, ce rost mai are să se propună? Ori această cerință aduce cu sine două propuneri: 1. programul de materii să nu cuprindă *lecțiuni*, ci *chestiuni*, cari au să se ia, iar gruparea lor în lecții să se lase deocamdată în grija profesorului, și 2. în cadrele programului general, eparhiile să aibă dreptul a cere școlai să desvolte mai mult acele lecțiuni, pe cari le necesită viața religioasă depe teritoriul său (altă preocupare religioasă găsim în părțile Aradului, alta la Sibiu, alta în Moldova și Basarabia, alta în Muntenia). Rog să nu se înțeleagă deplasat această afirmare a mea, să nu se pună problema «patriotic», ci real, scopul fiind tocmai unificare sufletească, însă nu poruncită, ci *crescută*.

Și la Religie să se caute a influența prin toate lecțiile sufletul întreg, iar materia în mare, la Biblie va grăi inimii, la Istorie voinții, la Dogmatică, Morală și Apologetică — intelectului. Și cunoștințe, și convingere, și educație morală și și formală! — Și aceasta e, și chestie de programă de materii, nu numai de metodă.

Și încă ceva de natură practică. Dece nu s'a admis program de ma-

terii identic cu cel al școlai normale (cu excepție clasei ultime)? Sufletul elevilor acestor școlai e diferit alcătuit? Unde rămânem cu pretinsa unificare de programe școlare? — Se face un mare bine, dacă se îndreaptă programa șc. normale la cl. II (unde e seacă, necorăspunzătoare vârstei elevului) și la cl. VI, și îndreptată se introduce și în celelalte școli secundare.

Ceeace am spus nu e teorie. E experiența unuia, care, procedând așa cum recomandă și altora, a putut face din urgisitele ore de Religie, ore de înălțare sufletească, ore dorite, așteptate de elevi.

*

Pentru comparare din partea celor în drept, (și poate încă la vreme potrivită) las să urmeze programa întocmită de mine și acceptată de consiliul profesoral al școlai normale «Andrei Șaguna», pe baza căreia am lucrat la catedra de religie. În această programă sunt înșirale chestiunile, nu lecțiile, pe cari le-am arătat și studiat apoi în Planul analitic.

Această programă a ținut seamă și de cea întocmită de On. Minister,

Dela sate

— Inaugurarea Casei culturale „Ioan Cav. Pușcariu” din com. Sohodol-Bran —

În stânga șoselei ce duce dela Brașov la Bran, apropiindu-te de Tohanul nou, ți se desfășoară înaintea ochilor panorama pitoreștei comune de munte, Sohodol.

Așezată la poalele marelui munte Bucegi, este una din cele mai însemnate comune brăne, atât prin bogăția pometurilor, cât și prin faptul, că această comună este obârșia nașterii atâtor bărbați de seamă, între cari amintim pe Ioan Cav. Pușcariu, fost septemvir la Casația ung.; Dr. Ilarion Pușcariu, fost arhieru; Dr. Sextil Pușcariu, Dr. Emil Pușcariu, actuali profesori de universitate; inginer Valeriu Pușcariu, fost secretar de stat etc., bărbați distinși prin opera ce au desfășurat.

Osebit de aceasta, intrând în comună, îți fac bună impresie așezările rânduie și curățele ale locuitorilor, edificiile bine întreținute ale celor două biserici și două școli, precum și hărnicia și deșteptăciunea locuitorilor ei.

Pe urmele muncii depuse de preoții și învățătorii comunei, viața culturală se prezintă în bune condiții. Sohodolenii iubesc biserica, școala, cetitul.

Evenimentul mai nou, cultural, pentru comuna noastră, este sfințirea și inaugurarea Casei culturale, dela 26 August, care este așa zicând, coroana străduințelor pentru luminarea și cultura poporului, realizată în special de neobositul preot Victor Pușcariu, secundat de învățător-director Ioan Pușcariu.

În 1927 se înființează de către conducătorii susamintii Cercul cultural al «Astrei» «Ioan Cav. Pușcariu» și Societatea tinerimii «Sf. Gheorghe»; lipsea însă casa de cetire a Cercului și a societății tinerimii.

Mulțumim bunei chivernisiri a averii bisericești, precum și ajutorului oferit de guvern, în sumă de 40.000 Lei, se realizează și acest gând.

Cu ajutoarele primite, în vara aceasta se repară cele 3 camere ale casei parohiale, din care o cameră

menită pentru atelierul școlar de tâmplărie, iar două pentru casa culturală.

Anunțat din vreme, actul sfințirii și inaugurării, și favorizat de un timp frumos, mult popor din comună și oaspeți din jur s'au grăbit să asiste; între aceștia erau: dl ministru Alex. Lapedatu, dl Victor Mateescu, prefectul județului Brașov; dl Dr. Sextil Pușcariu profesor universitar; dl ing. Valeriu Pușcariu ș. a.

Întreg poporul cu oaspeții au asistat la serviciul divin în biserică și la actul sfințirii și inaugurării Casei culturale, savârșit de preoții Victor Pușcariu, Valeriu Pușcariu și Dr. Nic. Stinghe.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul coloniei de vară din Bran, bine condus de dș. Nichita.

În predica dela sfârșitul serviciului divin, în biserică, pâr. protopop onorar, Dr. Nic. Stinghe, vorbește asistenței despre biserică, despre credința ortodoxă, care a ferit veacuri d'a rândul poporului nostru de ademenirile răuvoitorilor neamului.

După serviciul divin se face sfeșanie pentru sfințirea Casei culturale, la sfârșitul căreia pâr. Victor Pușcariu vorbește poporului despre rostul Casei culturale și al culturii în general. Arată mijloacele prin care se poate câștiga cultura prin gazete și cărți bune, pe care le pune la îndemână Casa culturală, îndeamnă credincioșii să o cerceteze cât mai des în sărbători și în serile de earnă. Termină aducând mulțumiri oaspeților, pentru onoarea de a fi participat la această festivitate culturală.

Se vizitează apoi Casa culturală, împodobită cu tablouri istorice, bibliotecă, precum și atelierul cu admirabila expoziție de obiecte lucrate de elevii claselor supraprimare conduse de învățătorii Ioan Pușcariu și Cristina Pușcariu. Vizitatorii sânt plăcut impresionaji.

La ieșirea dela Casa culturală, dl ministru Al. Lapedatu și dl prefect al județului se întrețin cu sătenii, interesându-se de situația și necazurile lor și dându-le încurajări și asigurări de sprijin.

La ora 4 d. a. a urmat hora tinerimii, constituită în «Societatea tinerimii Sf. Gheorghe», sub conduce-

rea preotului Victor Pușcariu și inv. Ioan Pușcariu, apoi expoziția de copii mici, organizată la Școala primară Nr. 1 din loc, unde juriul în frunte cu dl Dr. A. Stoian, medic în Brașov, decerne premii în sumă de Lei 2000, celor 25 mame care au prezentat copii cei mai bine desvoltați.

O horă mândră încheie serbarea culturală. *Coresp.*

O sută de ani s'au împlinit în 4 Septembrie 1928 dela nașterea fericitului adormit în Domnul, mitropolitul Miron Romanul. Biserica noastră a sărbătorit cu pietate data aceasta, pomenind în cucernică închinare pe arhierul cu spirit luminat, care în grele împrejurări, năpăstuit de stăpâniri dușmănoase, a păstori biserica ardeleană vreme de un pătrar de veac, până în ziua de 13 Oct. 1898, când a trecut la cele veșnice. O frumoasă biserică, ce a zidit în comuna sa natală din Bihor, îi păstrează cu dragoste amintirea pentru toate timpurile.

Congresul ligii pentru împrietenirea popoarelor prin biserică

A ținut Duminecă seara, 26 August a. c., prima sa ședință populară în sala festivă Smetana din palatul reprezentativ al orașului Praga. A prezidat însuși președintele ligii, arhieriscopul Söderblom din Upsala, iar la masa prezidială au mai șezut episcopul ortodox Irineu din Novy Sad (Serbia), fostul ministru englez Fischer și W. Dickinson.

Președintele congresului, prof. Zilka (Praga) deschide ședința în limbele: cehoslovacă, engleză, germană și franceză (toate aceste patru limbi au fost folosite de diferiți vorbitori la toate ședințele). La ordinea zilei eră tema asupra *educației spre pace* în general și față de tineret în special. Între oratori au vorbit foarte instructiv și arhimandritul Scriban.

Luni 27 August a. c., la ora 10, s'a deschis în mod oficial în incinta parlamentului cehoslovac congresul al patrulea general al ligii bisericilor. S'a dat citire telegramelor din partea președintelui Masaryk care se afla pe terenul de manevre. D-sa accentuează că porunca lui Isus despre iubirea aproapelui nu poate avea alt înțeles decât că oprește orice forță și agresiune contra aproapelui, însă totodată că apărarea este permisă.

Președintele Curții de apel (Berlin) Dr. Walter Simons a vorbit despre «Bazele religio-morale ale păcii mondiale». Între altele a zis că garanțiile de drept nu pot asigura nici când pacea mondială, de oarece aceste garanții nu sânt scutite de zguduirile provocate de pasiunile omenești. De aceea este de trebuință o bază religio-morală care singură este în stare să asigure pacea între popoare. D-sa nu-și prea face multe speranțe în privința pactului Kellogg, deoarece chiar până la semnarea acest pact a suferit o mulțime de schimbări. Semnarea s'a făcut cu mare fast, însă dacă semnării în conștiința lor nu sânt conduși de gânduri religio-morale despre pace și iubire reciprocă, acest pact nu va avea îndeajunsă autoritate morală. Simons a mai vorbit mult despre chestia minorităților etnice strâns legată de autodeterminarea popoarelor, ceea ce însă nu înseamnă deloc că statele sânt obligate a îndeplini toate dorințele minorităților etnice. Pe de altă parte minoritățile etnice trebuie să respecte limba statului și să o învețe. Soluțiunea cea mai bună se va afla nu pe baza de drept, ci pe cea de morală.

Luni, după masă, sub presiul episcopului Amundsen, s'a discutat asupra problemei dezarmării; a vorbit excelent preotul Ilie Gounelle, este unul dintre cei mai buni oratori francezi; el a zis că politica internațională trebuie să fie inspirată de morala creștină, că este de trebuință o conștiință internațională-morală, care să se resimtă în sufletul popoarelor și a indivizilor, și atunci războiul va fi exclus pentru totdeauna. Biserica să lucreze în acest sens prin predică, prin educație tineretului. Trebuie să formăm o idee nouă despre eroism; să abandonăm eroismul crunt al răs-

Clasa I. (2 ore pe săptămână).

Istoria biblică a Vechiului Testament

Crearea lumii văzute, a omului și a lumii nevăzute. Omul în rai; păcatul și pedeapsa (nădejdea mântuirii). Cain și Abel. Noe și potopul. Noe și fiii săi. Turnul Babilonului.

Chamarea lui Avram. Melchisedec. Sodoma și Gomora. Jertfirea lui Isac. Iacob și fiii săi. Iosif în Egipt. Familia Iacob în Egipt (profeția mesianică a lui Iacob).

Iov. Urmașii lui Iacob sub scutul providenței; asuprirea. Chemarea lui Moise. Scoaterea poporului din Egipt (mielul pascal).

Primirea legii; decalogul. Siciul legii, cortul mărturie, cult, jertfe, preoți, sărbători (comparație cu cele de azi, — liturgică —). Spre Canaan; rătăcirile prin pustie. Moise procește pe Mesia; moare. Isus Navi și așezarea în pământul făgăduinței.

Judecătorii: Gedeon; Eli și fiii săi; Samuil și fiii săi.

Regii: Saul; David; David proroc și psalmist (se vor ceti psalmii 1, 14, 31, 50). Solomon (Cetire: pilde).

Desbinarea imperiului; prorocii. Ilie. Via lui Nabot. Iona. Isaia, Ieremia, Iezechiel, Daniil. Cei trei tineri. (Cetiri: prorociile lor mesianice).

Robia și întoarcerea din robie. Tovie. Ezdra. Neemia.

Așteptarea Mesiei de către popoare. Împlinirea prorociilor mesianice (a lui Iacob!): se urcă Irod pe tron.

Rugăciunile: Împărate ceresc, Sfinte Dumnezeu, Preasfântă Treime, Tatăl nostru.

Liturgică: biserica și obiectele mai însemnate.

Clasa II. (2 ore pe săptămână).

Istoria biblică a Noului Testament

a) *Dela Nașterea Domnului la Botez:* Bunavestire. Nașterea lui Isus. Întâmpinarea. Magii. Cruzimea lui Irod; fuga la Egipt (prorocii). Isus la templu. — Ioan Botezătorul. Botezul lui Isus; Isus în pustie.

b) *Anul prim de activitate:* Pescuitul cel minunat; alegerea apostolilor. Nunta din Cana. La templu (întăile Paști): Scoaterea negustorilor. Nicodim. Samarineanca. În Capernaum: vindecarea slăbănogului.

c) *Anul al doilea de activitate:* Slăbănogul dela lacul Vitezda. Sluga sutașului. Tinărul din Nain. Îndrăcitul din Gadara. Isus și marea. Fata lui Iair. Săturarea celor 5000 de oameni. Isus pe valuri.

d) *Anul al treilea de activitate:* Hananica. Schimbarea la față. Orbul din naștere. Leproșii. Zacheu. Isus și pruncii. Tinărul cel bogat. Învierea lui Lazar. Dușmanii lui Isus îi hotărăsc moartea. Maria Magdalena. Intrarea triumfală în Ierusalim.

e) *Săptămâna patimilor:* Vinderea. Joia Patimilor. În grădina Getsimani; risipirea apostolilor. Judecarea lui Isus. Lăpădarea lui Petru; căința lui și a lui Iuda. Isus înaintea lui Pilat. Spre Golgota și pe Golgota. Iosif și Nicodim înmormântează pe Isus. Pecetluirea mormântului.

f) *Învierea:* Se arată lui Luca și Cleopa. Apostolilor: puterea de a lega și deslega. Toma. Trimiterea apostolilor la propovăduire și înălțarea la cer.

g) *Învățăturile Domnului:* Parabolele: Sămănătorul. Lucrătorii viei. Neghina. Samarineanca milostiv. Cina cea mare. Bogatul îmbuibat și Lazar cel sărac. Bogatul cel cu

roadă multă. Vameșul și fariseul. Fiul cel pierdut. Talanții. Sfârșitul lumii. Venirea a doua; cum se va face judecata. Cele zece fecioare. Lucrătorii cei răi. Predica de pe munte.

Rugăciuni: Acum slobozește... rugăciunile mesii. Cred, Doamne, și mărturisesc. Liturgică: Locuri de închinare, timpuri și acte liturgice.

Clasa III. (2 ore la săptămână).

Istoria generală a bisericii creștine

Perioada apostolică (33—320). Învierea lui Hristos temelia propovăduirii și începutul împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Făgăduința Duhului sfânt; trimiterea la propovăduire. Primul sinod apostolesc: alegerea lui Matia. Pogorirea Duhului sfânt. *Propovăduirea în Ierusalim:* Vindecarea schiopului; Ioan și Petru prinși. Viața primilor creștini. Anania și Safira. Petru prins a doua oară; Gamaliel. Al doilea sinod apostolesc: alegerea diaconilor. Moartea lui Ștefan. *Propovăduirea în Palestina:* Prigonirea creștinilor. Filip în Samaria. Simon Magul. Petru cercetează pe creștini (Lidda, Iope, Cesarea). Pavel. Călătoria I. Al treilea sinod apostolesc: încreștinarea păgânilor. Călătoria II, III, IV, și V. Soartea apostolilor.

Lăfărea creștinismului în Imperiul roman. Dărâmarea Ierusalimului. Persecuțiile. Apologieii creștini. Viața religio-morală; începuturile monahismului.

Perioada II (Epoca de aur) dela anul 320—800. Constantin cel Mare și Elena. Creștinismul în Dacia la Romani și Goți. Creștinismul în celelalte părți ale «lumii». Sinodul I și II ecumenic. Sinodul III și IV. Eresiile apusene; chestia libertății de voință,

Sinodul V și VI ecumenic. Sinodul VII ecumenic (lupta pentru icoane). Bisericele, cultul, sărbătorile. Ierarhia. Monahismul. Arta bizantină și romană; legătura acestor stiluri cu sufletul. Scriitori bisericești, sfinții Părinți (Vasile cel Mare, Ioan Crisostomul, Grigorie de Nazians, Grigorie de Nisa, Atanasie cel Mare, Ioan Damaschinul).

Perioada III (800—1320). Încreștinări în veacul IX, X și XI. Cauzele desbinării bisericești dela 1054. Însăș desbinarea. Cruciatele. Încercări de împăcinare; Sinodul dela Ferara și Florența. Căderea Constantinopolului și urmările ei. Patriarhatele slave. Biserica apuseană după 1054; monahismul apusean. Arta gotică. Nemulțumiri, începuturi de reformă (Pauliceni, Valdenzi, Albigenzi, Wiclif, Huss).

Perioada IV (1500—1790). Reformațiunea lui Luther. Zwingli, Calvin, Socin. Anglicanismul. Sectele. Antireformațiunea; ieziții. Ciril Lucaris. Sinodul dela Iași (Varlaam și Petru Movilă).

Perioada V. (1790—1926). Necredința sub diferitele ei forme. Starea religioasă de azi.

Rugăciuni: Poruncile bisericești și Simbolul credinței.

Liturgică: Explicarea pe scurt a sf. liturgii.

Clasa IV. (2 ore pe săptămână).

Istoria Bisericii ortodoxe-române

Perioada I. (105—320). Creștinismul în Dacia prin coloniști, veterani, armați, negustori creștini; urme arheologice și filologice.

Perioada II. (320—800) Nichita Romanul misionar. Starea bisericii pe timpul năvălirilor. Venirea Bulgarilor și biserica românească.

Perioada III. (800—1500). Venirea Ungurilor și bis. rom. Urmările desbinării dela 1054. Prigoniri catolice. Anjouești și biserica rom.; Ludovic cel mare și Sigismund. Întărire pentru Ardeal: întemeierea de biserice

boiului și să creăm eroismul în al păcii și al iubirii.

Prof. William Hull a vorbit despre rolul bisericii în chestiunea dezarmării. El arată că cheltuiala de energii omenești și de valori materiale s'a făcut în toate războaiele, mai ales în cel mondial; arată că bani costă și astăzi pregătirea militară ce se fac pretutindeni. Congresele culturii în loc să ajute omenimii spre bine, o duc la peire.

Marți, 28 August a. c., a continuat ziua întreagă cu discuția asupra dezarmării. Au vorbit W. H. Dickinson, d-soara Eghen; orațiile lui Albert Thomas, dir. g-ral al oficiului internațional al lucrătorilor, și a ministrului grec la Paris, prot. Politis, au fost citate, ultima de către prof. Alivisatos (Athena). Politis zice că înarmările sânt o ispită de a cădea din nou în greșala imperialismului și a cuceririi; înarmările produc neîncredere și ură reciprocă, spesele înarmărilor înghit o mare parte a averii naționale pe socoteala ajutorării și îngrijirii sociale, și în genere în detrimentul bunăstării obștești și a progresului cultural. Să ne ținem de dictonul: «ce ție nu îți place, altuia nu face».

Dickinson a vorbit despre colaborarea ligii bisericilor cu liga națiunilor. La baza vieții sociale să punem dragostea și respectul reciproc. Statele mari au semnat pactul Kellogg, prin care renunță la război. Simpla renunțare la război însă nu ajunge, dacă nu punem în locul războiului alt mijloc pentru înlăturarea diferendelor internaționale. Chiar dacă am dezarma complet cu toții, nedreptățile și asupririle nu vor înceta, ba din contra majoritățile puternice etnice sau guvernele intolerante vor asupri și mai greu supușii mai slabi, știind că din afară nu sperie pericolul războiului. Dacă osândim războiul și dorim să-l înlăturăm, trebuie să-l înlocuim cu tribunale internaționale, care să fie competente de a rezolvi orice litigiu între state și popore. Biserica este chemată să contribuie la dezarmare prin lăfșirea acestei idei despre rolul tribunalelor internaționale.

Miercuri, 19 August, dimineața, sub prezidenția episcopului ortodox

Paisie din Sofia, — conferențele sânt prezidate tot de un alt delegat al bisericilor, — membri ai Ligii, și încep cu o rugăciune scurtă a respectivului președinte) vorbește între alții și episcopul ortodox Irineu din Novy Sad (Serbia) care arată că prietenia fondată pe religione înlocuiește siguranța armelor; el afirmă că religia, care a adus civilizație între oameni, poate să producă și pace între aceștia.

La urma discuțiilor se votează o rezoluțiune, primită cu aplauze; ea invită toate bisericile, și pe cea rom. catolică, la conlucrare pentru propagarea păcii între popoare și state; ea cere o dezarmare generală, ear banii să se întrebuințeze pentru scopuri filantropice și culturale; mai cere instituirea de tribunale internaționale pentru aplanarea tuturor diferendelor și certelor între popoare; invită Liga Națiunilor la conlucrare cu bisericile pentru asigurarea păcii mondiale.

Joi, 30 August, s'au făcut alegerile noului comitet executiv. V. Ș.

INFORMAȚIUNI

Predica în catedrală. Este îndobște cunoscut, că în catedrala noastră se predică regulat în fiecare Duminică și sărbătoare din partea preoților noștri din centrul mitropoliei cu excepțiunea praznicilor și momentelor mai însemnate, când predică I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*. Observând I. P. S. Sa în Duminică trecută, mulțimea de credincioși cari asistau la sfta liturghie, între cari un număr însemnat de oaspeți din regat, a ținut însuș să predice înlăturând suferințele credincioșilor în sfere ideale, prin explicarea clară și luminată a cvintelor din pericopa zilei: *«asemănatu-s'a împărăția cerului omului împărat, care a făcut nuntă fiului său»*. Cuvântul arhieresc a electrizat credincioșii, ieșind din sftul lolaș cu o bogată și curată hrană duhovnicească.

Membrii corpului didactic, cari au împlinit vârsta de 65 de ani, sânt invitați conform unui nou ordin ministerial, să-și reguleze drepturile la

penzie. Ministerul face cunoscut că, în caz când și după acest ordin se vor găsi membri ai corpului didactic cari intră în categoria celor care trebuie pensionați și totuși funcționează, nu vor mai fi salariați.

Congres internațional pentru protecția operelor literare și artistice se ține, la 27 Septembrie 1928, în Belgrad, sub înaltul patronaj al regelui Alexandru.

Cărțile școlare. S'a constatat că unele direcțiuni de școală recomandă elevilor să cumpere cărți numai dela anumite librării. Ministerul instrucțiunii face cunoscut, că achiziționarea cărților și rechizitelor școlare trebuie lăsată cu totul liberă, ear listele de cărți trebuie să fie afișate. Elevii le pot cumpăra de unde voesc. Ministerul instrucțiunii va lua măsuri contra direcțiunilor care se vor abate dela acest ordin.

Congresul foștilor luptători. Congresul anual, al Federației interaliatelor foștilor luptători (F. I. D. A. C.) din Paris, se ține la București în 15 și 16 Septembrie 1928. Federația grupează un număr de aproximativ șase milioane membri, foști luptători din războiul cel mare. În 15 Sept. sosesc în capitala țării noastre 120 delegați ai asociațiilor de foști luptători din Anglia, Franța, Belgia, Italia, Portugalia, Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia și Statele unite americane. Scopul federației este a strânge legăturile de camaraderie frățescă între foștii luptători. Federația luptă pentru respectarea tratatelor și menținerea păcii. Membrii săi sânt deputați foști deputați, intelectuali și alți reprezentanți din diferite categorii sociale. Reprezentanții eroilor celor zece țări se vor bucura la București de primirea ce o merită o așa de mare și puternică organizație interaliată.

Limba ucraineană se introduce, în urma dispoziției luate de mitropolitul Dionizie, în biserica pravoslavă din Polonia și în școlile teologice. În acest chip se sprijinesc năzuințele de națională deșteptare a ucrainenilor.

O expoziție palestiniană la Ierusalim. La Ierusalim se va deschide în curând o expoziție palestiniană a presei, care va arăta importanța dezvoltării acestei ramuri de cultură.

ȘTIRI LOCALE

În scopul curățirii canalurilor orășenești și reparării tuturor instalațiunilor hidraulice oprirea apei se face în anulu acesta din *canalul Șevisului* și din *canalul Tîbinului* la 17 Septembrie a. c. Aceasta se aduce la cunoștința publică cu observarea, ca uzinele respective să facă din vreme pregătirile necesare pentru reparaturile lor.

CARTI ȘI REVISTE

O nouă bibliotecă religioasă. În Tipografia diecezană din Oradea apare în curând *Biblioteca Bunului Creștin*. În «cuvânt înainte» din prima cartică a Bibliotecii, P. S. S. episcopul *Roman* al Orăzii arată că în urma propagandei nenorocite de-a înstrăina poporul dela legea strămoșească, s'a dat ființă acestei nouă biblioteci, cu gând d'a face lumină asupra dreptei credințe, atacată de dușmanii ei, urmați de cei slabi de înțeles. Din publicațiile bibliotecii, care cheamă la mântuire, au apărut până acum trei numere și adică:

Nr. 1. *Care este botevut cel ade-vărat?* de Cornel Magieru, preot misionar eparhial, preț 3 lei;

Nr. 2. *Cinstiți sfintele icoane și sf. cruce!* de acelaș preț 3 lei;

Nr. 3. *«Cine sânt pocăliti?»* de George Popa, fost predicator pocăit; preț 3 lei. Broșura interesantă, care desvășește însușiri și apucături baptiste.

De vânzare la librăria Arhidiecezană, Sibiu.

steniei sufletești și trupești. Despre înmormântare și ardere.

Por. V. Datorințele față de părinții trupești și sufletești. Datorințele membrilor familiei între ei. Raportul între membrii familiei și servitori angajați.

Por. VI. Apărarea integrității corporale și morale a deapropelului. Pilda rea duce la păcat; necuviința. Despre prietenie.

Por. VII. Castitate; datoria de a ne perfecționa Alcoolismul; narcoticele. Sinuciderea.

Por. VIII. Furtul, excocheriile. Despre restituire.

Por. IX. Minciunea; mărturie minciunoasă: jurământul fals.

Por. X. Poftirea de bunuri streine. Avere în sens creștinesc. Munca după concepția creștină. Latifundiarismul, liberalismul, anarhismul, socialismul și comunismul în lumina creștinismului.

Drepturile și datorințele creștinului față de biserică și ale acesteia față de membrii ei.

Por. I. bis. Mergerea la biserică și ascultarea sf. slujbe; slujbele mijloc de solidarizare și de mântuire.

Por. II. bis. Postul, ajunarea; modul și scopul postirii. Despre hrănire.

Por. III. bis. Respectarea serviciului preoțesc, cinstirea fețelor bisericesti. Despre salut. Raportul creștinului cu parohul enoriei din care face parte.

Por. IV. Exercițarea stinței taine și euhologii.

Por. V. Respect și rugăciuni pentru cei dela căma țării.

Por. VI. Posturile și rugăciunile de necesitate publică.

Por. VII. Despre lectură și distracție.

Por. VIII. Respectul, buna întrebuințare a averilor bisericii și a soc. de binefacere.

Por. IX. Nu jigni simțul public nerespectând timpurile de evlavie (prin petreceri, ospețe, ceaiuri dansante în posturi etc.)

Legea și statutul de organizare a bis. —

pentru a se folosi moral de drepturile ce i le acordă creștinul.

Datorința de a sprijini societățile cu caracter moral. Datorințele patriotice.

Fericirile, ca mici disertații în înțelesul lui Petrow, întru chipul subiectului: icoana unui creștin ortodox adevărat.

Preot Gheorghe Maior

director seminarial,

fost catihet de școală primară,

fost profesor de religie la Școala

normală „Andrei Șaguna”.

independente în principate; Nifon. Biserica ardeleană era organizată complet.

Perioada IV. (1500—1700). Reformațiunea lui Luther în Ardeal și Principate; Catehismul de Sibiu. Mișcarea tipografică dela Brașov: Coresi. Reformațiunea calvină: cărțile dela Brașov; cei trei superintendenți; și Palia. Sprijinul ortodoxiei: principii muniten, cari înființează episcopii la Geoagiu și Vad. Bathoreștii catolici sprijinesc pe ortodocși împotriva calvinilor; catehismul catolic. Intrarea lui Mihai V. în A.-Iulia și biserica rom. Bethlen și Dacia-mare; Ciril Lucaris și Dosofteiu. Rákocziștii și bis. română; catehismul calvinesc. Ghenadie II. Sinodul dela Iași 1642; Mărturisirea ortodoxă și Petru Movilă. Ilie Ioreste. Simion Ștefan și Testamentul nou de Bălăgrad. Școala teologică și normală dela Făgăraș. Sava Brancovici. Varlaam și Dosofteiu în Moldova. Teofil, Mitrofan și Teodosie din Muntenia; Biblia de București. Limba românească trebuie să pătrundă în întreaga biserică.

Perioada IV. (1700—1848). Politica Habsburgilor; ieziștii și românii; unirea cu papa a unei părți dintre Români. Cum se propoveduia unirea. Sprijin împotriva-i din Principate. Apărătorii ortodoxiei în Ardeal: Gavril Nagyszegi, Eustatievici, Visarion, N. Pop de Balomiri, Oprea Miclăuș, Popa Tunsu, Popa Macinie, Popa Ion din Aciliu și Șofronie din Cioara. Biserica ort. română sub Sârbi: administratorii și episcopii sârbi. Școala latinistă și bis. ortodoxă. Vasile Moga. Starea bisericii din Moldova și Muntenia dela 1700—1848 (Artim Ivireanu, Filaret al Râmnicului și Ven. Costachi).

Perioada V. (1848—1925). Liberalismul Principate și în Ungaria; soartea bisericilor. Șaguna. Starea bis. din Bucovina dela 1775 până azi. Biserica din Basarabia dela 812 până azi. Sectele la români. Starea de zi a bisericii române; legea de organizare. Rolul bisericii în dezvoltarea neamului, a științei și literaturii românești.

Clasa V. (2 ore pe săptămână).

Dogmatica ortodoxă

Ce e religia; știința și credința; dogma și dogmatica. Sfânta Scriptură și sf. Tradiție.

Art. I al simbolului credinței: despre Dumnezeu; cunoașterea pe cale rațională (argumentele raționale); cunoașterea din revelație. Simbolul niceo-constantinopolitan. Sf. Treime. Despre ființa și fețele dumnezeiești. Dumnezeu-Tutal; crearea lumii nevăzute. Crearea lumii văzute; timp și spațiu. Crearea omului. Despre suflet și libertate de voință în raport cu voința divină. Urmările păcatului strămoșesc. Dogma providinței.

Art. II. Dumnezeu-Fiul din veci. În ce constă mântuirea și când începe. Necesitatea istorică a mântuirii (prorociile). Este de o ființă cu Tatăl și cu Fiul și a luat parte la creație.

Art. III. Intruparea Fiului. Ceva despre Uniunea ipostatică. Fecioara Maria, Născătoarea de Dumnezeu.

Art. IV. Modul și puterea mântuirii. Chemările lui Isus. Despre sf. Cruce.

Art. V. Argumentarea învierii lui Isus; învierea temelia creștinismului.

Art. VI. Înălțarea la cer a ființei omenești și mărirea lui Isus; ne-a lăsat trupul și pe pământ.

Art. VII. A doua venire, ca judecător; judecata particulară și generală. Împărăția lui Dumnezeu cea veșnică (Rain și iad).

Art. VIII. Despre Duhul sfânt: purcederea, trimiterea; făcător de viață, și al sf. Scripturi; darurile și roadele; har, justificația și sanctificație.

Art. IX. Despre biserică. Atributele ei, capul și infabilitatea ei.

Art. X. Despre sfintele Taine; felul lor de a lucra, asupra omului.

Art. XI. Despre nemurirea sufletului; moarte și învierea tuturor. Scopul învierii.

Art. XII. Scopul final al omului; chipul și asemănarea lui Dumnezeu, viața vecinică. Dogmatica și liturgia.

Clasa VI. (2 ore pe săptămână).

Morala creștină ortodoxă

Morala generală. Ce e morala; studiul moralei; deosebire între morala creștină și filosofică (Morala lui Kant). Morala și dogmatică.

Binele și răul moral, Legea morală naturală și supranaturală, voia lui Dumnezeu — legea eternă. Legi omenești; obligativitatea lor și încetarea obligamentului. Felul subiectiv de a împlini legea. Condiții subiective pentru săvârșirea cu răspundere morală a unei fapte: înțelegerea, conștiința și libertatea de voință. Coliziunea datorințelor și răspunderea morală.

Despre virtute. Virtutele teologice. Virtutele cardinale. Sfaturile evanghelice. Despre merit și distincțiune. Păcatul și urmările păcatului. Felurile păcatelor; împotriva Duhului sfânt; Strigătoare la cer; Capitale. Ispita și ocazia la păcat; părtășenia la păcate streine.

2. **Morala specială.** Cele două porunci mari ale creștinismului și decalogul; raportul lor cu legea morală naturală.

«Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău.» Motivele și manifestarea iubirii.

Por. I dec.: de desvoltă, apără, respectă și manifestă cele trei virtuți teologice. Contrastele credinței și practicei creștine ortodoxe.

Por. II dec.: datoria de a exterioriza ceea ce poruncește por. I. Despre cult. Religione. Tatăl nostru. Simboalele. Cultul public (păcate: superstiție, farmece, spiritism, sacrilegii și simonie). Cult mijlocit: sfinții și fecioara Maria. Icoanele și moaștele sfinților; locuri de închinare.

Porunca III. dec.: Injurătura, blăstăm, batjocorirea celor sfinți. Jurământul, votul, calugăresc.

Por. IV dec.: Sfințirea Duminicii și a sărbătorilor.

A doua poruncă a T. N. iubirea de sine și a deapropelului. Manifestarea și înțelegerea ei; iubirea vrăjmașilor. Faptele milo-

Nr. 318/928

(133) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Boz, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială pusă în vedere de consilieratul agricol al județului Sibiu.
3. Stola obișnuită în parohie.
4. Ferdelele de cucuruz și zilele de lucru.

Candidații își vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc și se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuți de popor. Mercurea, 27 August 1928.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial din Boz.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter

Nr. 345/928

(134) 1—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea parohiei de cl. III a Batrâna, din protopopiatul Dobro, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială de 3½ jug. cad. fânaș.
3. Stola uzitată în parohiile tr. Dobro.
4. Casă parohială.

Cereri de concurs se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat și concurenții se vor prezenta în parohie după încunoștințarea protopopului.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Dobro, la 4 Septembrie 1928.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 193/928

(131) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Salașul de sus, din protopopiatul Hațeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat; 12 jug. sesiune parohială (fânaș); câte 2 măs. porumb nesfârmit (à 30 litre) și câte ½ zi de lucru dela 140 familii; casă parohială cu supraedificate, în stare foarte bună și stolele uzitate.

Concurenții își vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis și se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 4 August 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Hațeg în înțelegere cu Consiliul parohial.

Dr. C. Popescu
protopop.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administrația Revistei teologice:

Nr. 13. «La cine ne vom duce?» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «La luptă dreaptă!» de Nicolae Colan, profesor.

Nr. 200/928

(132) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiilor vacante de cl. III Bărești cu filia Sânta-Mărie Orlea, și Silvașul de sus cu filia Lingina, din protopopiatul Hațeg se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Bărești cu filia S.-Mărie-Orlea, cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, sesiune parohială în materă 11 jug., în filie 5 jug. fânaș și arător adău (bir) câte 2 măs. porumb (à 30 litri) nesfârmit dela fiecare casă; casă parohială și stola uzitată.

2. Silvașul de sus cu filia Lingina, cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, sesiune parohială în materă 8½ jug. arător și 16 jug. pădure, în filie 3 jug. fânaș; adău (bir) din materă 16 măsuri porumb (à 30 litri) sfârmit, din filie câte 5 lei dela 78 familii; câte 1 zi de lucru dela 39 familii din filie; casă parohială în stare slabă, și stola uzitată.

Concurenții își vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis și se vor prezenta în parohii spre face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 20 August 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Hațeg în înțelegere cu consiliile parohiale.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 585/1928

(130) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Ungria din protop. Rupeni (Cohalm) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Venitele fasonate în coala B, pământul vechi și cel nou primit din reforma agrară, total cam 16 jug.
3. Dela fiecare familie de români 1 ferdelă grâu (20 litre), cei săraci vor da 1 ferdelă cucuruz, văduvii și văduvele vor da ½ ferdelă. Familiile de neorustici vor da câte ½ ferdelă cucuruz, iar văduvii și văduvele lor pe jumătate adică ¼ de ferdelă cucuruz.
4. Șase stânjini de lemne pentru foc aduse acasă, eventual contra-valoarea lor în bani din cassa bisericii, la caz că nu s'ar da lemne în natură dela comuna politică.
5. Venitele stolare stabilite aprobate și uzitate în tractul protopopesc Rupeni.
6. Dreptul de a mână în pășunea comună atâtea vite câte mână un proprietar din comună.
7. Locuință în casele parohiale deplin corespunzătoare.

Concurenții să-și trimită cererile de concurs instruite cu documentele necesare în termenul fixat subscrisului oficiu protopopesc, având a se prezenta cu prealabilă încunoștințare a acestuia în comună, spre a celebra, cuvânta și cânta la biserică, făcând astfel cunoștință și cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. Rupeni (Cohalm) în înțelegere cu consiliul parohial ortodox din Ungria.

Ștena, în 23 August 1928.

Jeronim Buzea

adm. prot.

Nr. 7721 Școl.

(128) 3—3

Concurs

La liceul ortodox-român «Avram Iancu» din Brad sânt vacante următoarele catedre, pentru ocuparea cărora se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Limba română,
2. Limba latină,
3. Limba franceză,
4. Limba germană,
5. Istorie,
6. Geografie,
7. Științele naturale.

Actele de concurs sânt a se înainta la comitetul liceului ort. român din Brad în termenul legal.

Salariul la aceste posturi se achitează dela stat cu state lunare în regulă.

Sibiu, la 22 August 1928.

Consiliul arhiepiscopesc al arhidiecezei de Alba Iulia și Sibiu.

Nr. 451/1927.

(129) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Cărpinișul-Presmerului, protopopiatul Brașovului, se publică din nou concurs, cu termen de 30 de zile, dela prima reproducere în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dotația dela stat, conform coalei B.
2. Sesie parohială 4 jugăre pământ arător primit dela reforma agrară.
3. Venitele stolare uzitate.

Concurenții își vor înainta cererile lor oficiului protopopesc ortodox român din Brașov, însoțite de toate certificatele de calificare și se vor prezenta înainte de expirarea termenului, în o Duminică sau sărbătoare, în parohie pentru a sluji și predica.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial din Cărpinișul-Presmerului.

Brașov, în 21 Iulie 1928.

Dr. I. Blaga
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40.—, plus spese postale Lei 10.—

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.—

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte

Nou!**A APĂRUT:****Nou!****„Mie a vietui este Hristos!”...**

— Scrisori pastorale —

De Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 lei

Teologie și Sacerdotiu

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul Lei 30.—, plus spese de poștă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresbiterul-Mitrofor Dr. VASILE TARNAVSCHI prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400.—. La comanda se alătură Lei 20.— pentru spese poștale.

TURNATORIA DE CLOPOTE**SCHIEB & KAUNTZ**

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoștință, că în bună înțelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eșit din firma Schieb & Kauntz. Numitul domn a preluat singur această întreprindere și o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoștință, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eșit din firma Schieb & Kauntz, turnătorie de clopote și că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.